



POLITIHØGSKOLEN

Universitets- og høgskolerådet

Stortorvet 2
0155 OSLO
postmottak@uhr.no

NORWEGIAN POLICE UNIVERSITY COLLEGE

Deres referanse:

Vår referanse:
2017/07919

Sted, Dato
Oslo, 1.11.2017

HØRINGSSVAR – FORSLAG TIL NASJONALE RETNINGSLINJER FOR PRAKSISVEILEDERUTDANNING

Vi viser til e-post med vedlegg av 1. september 2017 fra Universitets- og høgskolerådet med forslag til nasjonale retningslinjer for praksisveilederutdanning som Nasjonal fagstrategisk enhet for helse- og sosialfagutdanning i UHR (NFE-HS) har utarbeidet.

Politihøgskolen ser med stor interesse på forslaget til nasjonale retningslinjer for praksisveilederutdanning. Høringssaken omhandler hvilken veiledningskompetanse alle praksisveiledere må kunne forventes å ha, uansett studentgruppe eller praksisarena. Det finnes i dag ingen nasjonal standard for hvilken kompetanse en praksisveileder fra yrkesfeltet skal ha, og da heller ikke noen standard for hva en praksisveilederutdanning skal dekke, eller hvilket omfang den skal ha. Forslaget er en oppfølging av rapporten Kvalitet i praksisstudiene i helse- og sosialfaglig høyere utdanning (Praksisprosjektet) fra 2015, som blant annet konkluderte med at et av de viktigste tiltakene for økt kvalitet i praksisstudiene, uansett profesjonsutdanning, er å satse mer systematisk på å utvikle praksisveilederens kompetanse. Utfordringene som ble skissert i Praksisprosjektet er gjenkjennbart, også i politiutdanningen.

Det fremgår av høringsdokumentene at utdanningen skal «kvalifisere til oppgaven å veilede studenter i praksisfeltet». Politihøgskolen vurderer dette som en god overordnet målsetting.

I høringsbrevet ber NFE-HS høringsinstansene om å besvare 6 spørsmål. Politihøgskolen besvarer disse i det følgende.

Spørsmål 1 – Er det behov for veiledende nasjonale retningslinjer for hva som kan utgjøre en felles veiledningskompetanse hos praksisveiledere, uansett profesjon eller tjenesteområde?

Politihøgskolen er av den oppfatning at det er behov for nasjonale retningslinjer for hva som kan utgjøre en felles veiledningskompetanse hos praksisveiledere, uansett profesjon eller tjenesteområde. For Politihøgskolen kan dette bidra til å styrke veilederkompetansen generelt i politiet og eventuelt bidra til å høyne statusen til det å være praksisveileder. En styrket praksisveilederkompetanse vil sannsynligvis også bidra positivt til studentenes læringsutbytte.

Det viser seg at veilederutdanninger i universitets- og høgskolesektoren er på alt fra 5 til 60 studiepoeng, noe som innebærer at det er et behov for å sette en minimumsstandard slik det

POLITIHØGSKOLEN

Pb.5027 Majorstuen, 0301 Oslo
Slemdalsveien 5
Tlf: 23 19 99 00 /Faks: 23 19 99 01
Org. nr: 974 761 017 / Giro: 7694.05.08335
www.phs.no /postmottak@phs.no

Avdeling Bodø

Pb. 6004, 8002 Bodø
Universitetsalleen 1
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 75 58 80 30

Utdanningscenter Kongsvinger

Pb. 100, 2201 Kongsvinger
Motjernsvegen
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 62 82 59 50

Justissektorens kurs- og øvingssenter Avdeling Stavern

Pb. 204, 3291 Stavern
Fredriksvern Verft
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 33 20 61 00

er foreslått. Politihøgskolen har en utdanning kalt «Veiledningspedagogikk», som også har praksisveilederne som målgruppe. Ved denne utdanningen er første modul 5 studiepoeng, andre modul 10 studiepoeng og tredje modul 15 studiepoeng. Praksisveiledere i politiet har tradisjonelt ikke tatt veilederutdanning. Ved å organisere omfanget på den første modulen til kun 5 studiepoeng, har man ønsket å gjøre det lettere tilgjengelig å erverve seg ett minimum av veiledningskompetanse. Når det gjelder forslaget fra UHR om minimum 10 studiepoeng kan man spørre om hva årsaken er til at akkurat 10 studiepoeng er valgt, hvorfor det ikke er 5 eller 15 studiepoeng? Politihøgskolen etterspør derfor informasjon om hvilke beregninger som ligger til grunn for dette valget.

Spørsmål 2 – Er de foreslåtte læringsutbyttebeskrivelsene dekkende og gode nok til å definere ønsket sluttkompetanse?

Politihøgskolen er av den oppfatning at de oppgitte læringsutbyttebeskrivelsene vil være krevende å oppnå på kun 10 studiepoeng, som angis som et minimumsnivå. Forslaget oppfattes som ambisiøst, og det kan virke som man i realiteten tenker seg langt mer omfattende utdanninger slik læringsutbyttebeskrivelsene er formulert. Videre kan det se ut som om de akademiske kunnskaps- og ferdighetsbeskrivelsene har fått forrang fremfor den praktiske veilederkompetansen. Politihøgskolen er opptatt av og opplever etterspørsel etter kompetanse på nettopp dette feltet.

Det fremgår av høringsbrevet til arbeidsgruppen på side 4 at «En god praksisveilederutdanning må derfor i stor grad inneholde arbeidsformer som vektlegger praktisk trening». Dette er et synspunkt som Politihøgskolen stiller seg bak. Imidlertid må det fremheves at de som skal veilede andre selv må få tilbakemeldinger på sin veiledning, relativt systematisk. De bør også oppleve veiledning.

Spørsmål 3 – Er det et riktig grep å legge læringsutbyttebeskrivelsene på masternivå, i tråd med kravene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning?

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk har ikke definert et eget nivå for videreutdanninger, noe som både gir handlingsrom og usikkerhet når læringsutbyttebeskrivelser skal formuleres. Politihøgskolens videreutdanninger representerer derfor et spenn mellom generell studiekompetansenivå, via bachelor- og til masternivået. Politihøgskolen er opptatt av at utdanningene skal ha høy yrkesrelevans og være praksisnære, samtidig som de er forskningsbaserte. Det er derfor sentralt at praktisk ferdighetstrening og praktisk kunnskap balanseres mot mer akademisk orientert innhold i utdanning for praksisveiledere.

Det fremgår av høringsdokumentene at det er ønskelig å legge studiet på masternivå. De færreste av Politihøgskolens studenter har andre studier i pedagogikk, noe som gjør at grunnforståelsen innen læring og pedagogikk, som man ofte tilegner seg på bachelornivå, ikke eksisterer. Da må kunnskap og ferdigheter på ett grunnleggende nivå inn i en utdanning som man tenker skal ligge på masternivå. Vil dette gi mening i henhold til kvalifikasjonsrammeverket? Politihøgskolen ser det samtidig som viktig at en slik felles veilederutdanning er på masternivå, nettopp fordi de studentene som skal veiledes er på bachelornivå.

Når det gjelder forslaget til læringsutbyttebeskrivelser, er Politihøgskolen usikker på om det er hensiktsmessig å innføre så mange og detaljerte læringsutbyttebeskrivelser, da dette vil være bindende for mange og svært ulike utdanninger, profesjoner og yrkespraksiser. Vi er

skeptiske til om man klare å gjøre disse like relevant for alle. Det vises også her til Politihøgskolens tidligere kommentarer til antallet studiepoeng i forhold til læringsutbyttebeskrivelsene.

Vi har noen merknader til forslagene til utbyttebeskrivelsene fra arbeidsgruppen slik de foreligger. De følger etter beskrivelsene fra høringsdokumentet som gjengis her i kursiv.

Kunnskap

Praksisveileder har

- *kunnskap om sentrale begreper, teorier og tradisjoner innen veiledning*
- *inngående kunnskap om veileders roller og funksjoner*
- *inngående kunnskap om relasjon og kommunikasjon i et veiledningsperspektiv*
- *kunnskap om læring, læringsprosesser, IKT-støttede og studentaktive læringsformer*

Når det gjelder læringsutbyttebeskrivelsene innenfor kunnskap, er Politihøgskolen av den oppfatning at de fremstår som gode og i tråd med de beskrivelsene vi gjenkjenner fra egen veilederutdanning. Det kan imidlertid stilles spørsmål om kulepunkt 4 skal være såpass omfattende. Både kulepunkt 2 og 3 er sentrale i en veilederutdanning og Politihøgskolen slutter opp om disse.

Ferdigheter

Praksisveileder kan

- *planlegge og gjennomføre veiledning på individ og gruppenivå, herunder også tverrfaglige grupper og nettbasert veiledning*
- *planlegge og gjennomføre vurderingssamtaler og utfordrende samtaler, samt bidra til vurdering av skikkethet*
- *anvende ulike veiledningsmodeller og -metoder*
- *analysere og kritisk reflektere over pedagogisk veiledning*
- *tilrettelegge veiledning og læringsaktiviteter i samsvar med praksisperiodens læringsutbyttebeskrivelser og arbeidskrav og tilpasset studentens læreforutsetninger*
- *veilede studenter i kunnskapsbasert praksis*
- *anvende veiledningskompetansen i veiledning av kolleger som veileder studenter – «train the trainers»*

Når det gjelder første kulepunkt mener Politihøgskolen at dette er et for omfattende læringsutbytte å forvente etter 10 studiepoeng, særlig med tanke på at dette ikke er det eneste punktet.

Når det gjelder andre kulepunkt, er organiseringen av veiledning i politiutdanningen slik at dette ikke er like relevant for oss i vår veilederutdanning. Dette er oppgaver som tilligger de vi kaller Praksisansvarlige, og som i større grad har en lederrolle for både praksisveiledere og studenter i praksis.

Det sjette kulepunktet legger til begrepet læringsaktiviteter, og tilrettelegging for dette. Dette er ett omfattende og overordnet kulepunkt, som krever en god del grunnkunnskap, og som

innebærer en noe annen didaktisk kunnskap enn veiledningsteori.

De øvrige kulepunktene har Politihøgskolen ingen kommenterer til.

Når det gjelder det siste kulepunktet foreslås det at det kan hete «veilede kollegaer».

I analysepunktet kan det tilføres; «– analysere og reflektere over egen og andres pedagogiske veiledning».

I tillegg kan det være en tanke å vurdere om et læringsutbytte innen tilbakemelding skal være med. Politihøgskolen forslår følgelig at det nest siste kulepunktet erstattes med følgende tekst: «*veilede og gi tilbakemelding til studenter i kunnskapsbasert praksis*».

Generell kompetanse

Praksisveileder kan

- *analysere egen veilederrolle i veiledning av studenter og til fagfeltet det veiledes innenfor*
- *reflektere over egen væremåte og kommunikasjon og begrunne egen veiledningspraksis*
- *analysere utfordringer og etiske dilemmaer og drøfte valg av handlingsalternativer*

I første og siste kulepunkt skal praksisveileder kunne analysere egen veilederrolle, etiske utfordringer etc. Dette oppfatter Politihøgskolen som nokså krevende kompetanser og er usikker på om dette er oppnåelig innenfor 10 studiepoeng.

Avslutningsvis til dette spørsmålet vil Politihøgskolen kommentere at vi mener det er viktig at de som skal veilede andre, også må få oppleve å få tilbakemeldinger på sin veiledning, relativt systematisk. Dette bør med fordel fremgår av forslaget til retningslinjer.

Spørsmål 4 – Arbeidsgruppen støtter Praksisprosjektets anbefaling om at krav til veileders kompetanse bør forskriftsfestes, gjerne i form av et krav om veilederutdanning tilsvarende minimum 10 studiepoeng. Hva mener høringsinstansene om dette?

Dersom man med dette forslaget mener at de enkelte læringsutbyttebeskrivelsene skal forskriftsfestes mener Politihøgskolen at dette vil kunne oppfattes som en unødig detaljstyring. Samtidig kan noen overordnede føringer forskriftfestes, så lenge dette ikke vil skape utfordringer for de enkelte institusjonenes behov for profesjonsspesifikke veilederutdanninger. Når det gjelder krav om minimum 10 studiepoeng bør det tas i betraktning at flere institusjonene operer med emner av 15 studiepoengs omfang. Minimumskravet bør derfor ta høyde for dette gjennom å kreve minimum 7,5 studiepoeng, og la det være opp til de enkelte institusjonene å tilby påbygningmoduler.

Spørsmål 5 – I høringsdokumentet er det gitt eksempler på ulike modeller for gjennomføring av veilederutdanning for praksisveiledere fra yrkesfeltet. Høringsinstansene bes komme med synspunkter på disse, og gjerne også komme med andre forslag til hvordan utdanningstilbud til praksisveiledere kan utvikles i et samarbeid mellom UH-institusjoner og med praksisfeltet.

Dagens veilederutdanning ved Politihøgskolen er deltidsutdanninger på til sammen 3 moduler som til sammen utgjør 30 studiepoeng. Disse er som tidligere beskrevet fordelt slik at den

første er 5 studiepoeng, den andre på 10 studiepoeng, og den tredje på 15 studiepoeng. Modulene forutsetter hverandre, dvs studenten må bestå den første for å gå videre. Slik det er i dag må både praksisansvarlige og praksisveiledere minimum ha bestått modul 1. Ikke alle praksisveiledere har dette da det er svært stor utskiftning av praksisveiledere hvert år, og Politihøgskolen har utfordringer med å klare å utdanne nok praksisveiledere. Grunnen til at utskiftningen er stor, henger sammen med at det å være praksisveileder ikke er karrierefremmende nok i politiet til at man vil være det over lengre tid. Dette er også årsaken til at man kun krever en 5-poengs modul for å få være praksisveileder, lista er satt lavt for at det skal være enkelt å utdanne seg til veileder.

Politihøgskolen arbeider med å heve statusen til denne funksjonen i politiet, og ønsker innspill fra andre i samme situasjon.

Politihøgskolens videreutdanningsstudenter er deltidsstudenter, og man nyter dermed godt av at studentene løpende kan arbeide praksisnært med utdanningsmålene. Det vil også være en prioritet fremover, og er ett grep Politihøgskolen anbefaler andre institusjoner å gjøre.

Politihøgskolen vil i tråd med eventuelle nasjonale føringer endre sitt opplegg, og vurderer ulike alternativer som delvis nettbasering og lokale gjennomføringer.

Spørsmål 6 – Hvilke synspunkter har høringsinstansene på hva som vil være riktig ansvars- og oppgavefordeling mellom UH-institusjonene og praksisinstitusjonene når det gjelder initiering, utvikling, gjennomføring og finansiering av tilbud om veilederutdanning for praksisveiledere?

Politihøgskolen har allerede i dag en eksisterende veiledningsutdanning med stor søknad fra alle politidistrikt. I tillegg er det flere ansatte i politiet som gjennomfører veiledningsstudier ved lokale utdanningsinstitusjoner eller som nettbaserte utdanninger. Sentrale føringer i form av en forskrift eller en felles rammeplan for slike utdanninger vil styrke Politihøgskolen i sitt mandat for å utvikle veilederkompetansen i norsk politi. Når det gjelder det konkrete innholdet, og læringsutbyttebeskrivelser som er knyttet opp til praksisfeltet, er det imidlertid gunstig at dette arbeidet gjøres ved de enkelte utdanningene.

Med hilsen

Nina Skarpenes

Rektor/sjef Politihøgskolen

Jorunn Lindholt

Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandlere:

Rådgiver Karine Dybvik

Seniorrådgiver Ingrid Furfjord

Seniorrådgiver Annette Sundt

Kopi til: Politidirektoratet